

попереджати і розв'язувати конфлікти; вміння підтримувати стосунки з людьми; тактовність і ввічливість, переважання демократичності в стосунках з людьми; вміння брати на себе відповідальність.

Отже, для успішного керівництва потрібно дотримуватися певного стилю управління, який визначається, в основному, співвідношенням управлінських умінь і особливостю адаптації до посади керівника, а також враховувати психологічні, інтелектуальні, професійні і соціальні якості керівництва. Перспективи подальшого дослідження вбачаються в досконалому вивченні основних аспектів керівництва у соціальній сфері.

Список використаних джерел

1. Аналоуи. Ф. Стратегічний менеджмент. – М. : Юнити, 2005. – 395 с.
2. Калигин М. Принципи організаційного управління. – М. :Фінанси і статистика, 2003. – 266 с.
3. Князев. З. Управління: мистецтво, наука, практика. – Мінськ : Арміта-Маркетинг, 2002. – 510 с.
4. Цветаев У. Управління персоналом. – СПб. : Пітер, 2002. – 189 с.

The paper presents the key aspects of management, including management styles and leadership qualities necessary for success.

Keywords: Social worker, leadership, management style, manager, quality manager.

Отримано 7.5.2013

УДК 316.36:347.634

А.О. Косовська
Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук,
ст. викладач
Н.С. Гевчук

ГОТОВНІСТЬ МОЛОДИХ СІМЕЙ ДО УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА

У статті наведені основні складові структури готовності до батьківства та характеристика дослідження рівня усвідомленого батьківства у молодих сім'ях міста Кам'янця – Подільського.

Ключові слова: молода сім'я, усвідомлене батьківство, молодь,

дитина, психологічна готовність.

В статті подаються основні складові структури готовності к отцовству и характеристика исследования уровня осознанного отцовства у молодых семьях города Каменца-Подольского.

Ключевые слова: молодая семья, осознанное отцовство, молодежь, ребенок, психологическая готовность.

Молодь, яка вступає в шлюб, повинна знати насамперед роль дітей в подружньому житті, про те, що діти позитивно впливають на сім'ю, на родинне життя: урізноманітнюють і збагачують міжособистісні зв'язки в сім'ї; розширюють сферу її інтересів і потреб; дають батькам емоційне вдоволення уже фактом своєї появи на світ, а ще більше - своїми успіхами, неповторною діяльністю; дають можливість батькам ніби повернутися до своїх дитячих років, пережити знову пройдені етапи життя; задовольняють почуття материнства і батьківства, дають можливість жінкам і чоловікам відчувати насолоду від переживання цих високих почуттів; цементують єдність поколінь та підносять престиж сім'ї як мікроосередок суспільства [3, с.137-140].

Практично кожна людина стає батьком або матір'ю, і якість виховання, сімейної взаємодії залежить від сформованості батьківських відносин. З появою дитини в родині, сім'я усвідомлено або не усвідомлено здобуває нову роль – роль батьків. Саме від рівня свідомості батьків у ставленні до своїх обов'язків залежить формування відповідального ставлення до виховання дитини, що являється елементом усвідомленого батьківства. Тому дана тема являється актуальною в наш час і підлягає детальному вивченню та дослідженню.

Останнім часом все більше педагогів, психологів і соціологів задаються питанням необхідності формування у молоді навичок усвідомленого батьківства та підготовки їх до виконання складних ролевих функцій батька і матері для створення міцної сім'ї. Аспекти формування усвідомленого батьківства досліджували такі науковці, як: О. Безпалько, Т. Веретенко, Г. Лактіонова, Р. Овчарова.

Метою статті є поглиблення розуміння психологічних аспектів батьківства та дослідження готовності молодих сімей до усвідомленого батьківства.

Загальна картина сімейного виховання і всього життя у сім'ї багато в чому визначається тим, як люди уявляють собі батьківство ще до того, як вони реально стали батьками. Проаналізувавши думки різних дослідників, щодо визначення поняття батьківства, ми схиляємось до трактування Р. Овчарової, яка розглядає батьківство, як соціально-психологічний феномен, що являє собою сукупність знань, уявлень та переконань стосовно себе у батьківській ролі, які реалізуються у всіх

проявах поведінкової складової батьківства[1, с. 52].

Отже, ми вважаємо, що батьківство – це надзвичайно важливий компонент щасливої сім'ї, але унікальність якого потрібно відчутти серцем. Тобто для того щоб насолоджуватися батьківством потрібно не лише хотіти дитини, а і бути готовим (матеріально і духовно) усвідомити роль батька і матері. Варто пам'ятати, що дитина – це не іграшка, а в першу чергу це відповідальність і перехід у новий етап сімейного життя.

Проаналізувавши різну літературу, ми погоджуємось з думкою багатьох науковців, які стверджують, що у кожній родині процес усвідомлення батьківства відбувається індивідуально. Він залежить від наступних чинників: типу сім'ї, родинних стосунків, відповідального ставлення до виховання дитини та педагогічної культури. Батьками не народжуються, а стають поступово, починаючи з дитинства, вбираючи в себе образи поведінки матері й батька, бабусі й дідуся. Майбутні батьки повинні відповідально ставитися до життя маленької людини, допомагати їй правильно розвиватися ще в утробі матері грамотно зустріти її після народження. [2, с. 17]. Тому основними складовими структури психологічної готовності до батьківства є:

- Особливості комунікативного досвіду, отриманого в дитинстві;
- Переживання жінкою вагітності, у тому числі відношення до ще не народженої дитини;
- орієнтація на стратегію виховання і догляду за дитиною [4, с.156-160].

Таким чином майбутні батьки повинні бути психологічно готовими до того, що виховання дитини - праця нелегка, праця без вихідних, що вимагає постійного напруження розуму, почуттів, готовності приймати негайні рішення і брати на себе повну відповідальність. Та головне те, щоб дитина була бажана і виховувалась в повній люблячій сім'ї. Адже, у наш час трапляються не поодинокі випадки, коли дитину виховує тільки мати, тобто поширюються не повні сім'ї. Це негативно впливає не лише на психіку дитини, яка не відчуває батьківського тепла, а й на психіку молодої мами, так як в жінки формується відчуття злості і недовіри до чоловічої статі. Тому ми звернулися до статистики, і з'ясували, що у м. Кам'янці – Подільському за 2012 рік народилося 1023 дитини у повній сім'ї, та 83 дитини - у неповній. На перший погляд здається, що більший відсоток дітей має повну сім'ю, та все ж таки для невеликого міста 83 дитини, які мають лише одного із батьків, є досить негативним аспектом і дає можливість задуматися над тим, щоб кожна дитина мала право на любов як мами так і тата.

Для більш детального вивчення даної проблеми ми вирішили провести дослідження у м. Кам'янці – Подільському, щоб з'ясувати рівень готовності молодих сімей до усвідомленого батьківства. Об'єктом дослідження виступили молоді сім'ї. Дане дослідження проводилося за

допомогою анкетного опитування. Вибірка нашого дослідження – 20 сімей. Таким чином, опрацювавши отримані результати, ми прийшли до наступних висновків.

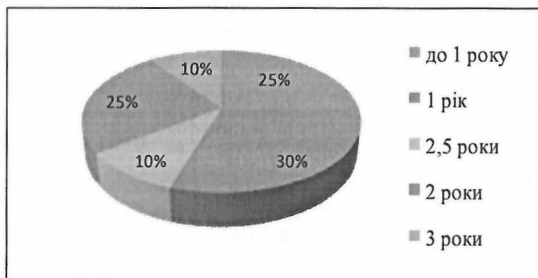

Рис. 1. Кількість років перебування сімей у шлюбі

Дане дослідження базувалося на сім'ях, які перебувають у шлюбі до 3 років, найбільше опитаних становили особи, які проживають лише 1 рік у шлюбі, а найменшу – 3 роки.

Рис. 2. Як потрібно готуватися до появи дитини

Значно більша кількість опитаних, стверджує, що до появи дитини потрібно готуватися, з них 39% схиляються до того, що потрібно відмовитися від шкідливих звичок, 32% наполягають зробити мед. обстеження майбутнім батькам і 20% вважають, що потрібно читати літературу по догляду за дитиною. І лише 9 % сімей говорять про те, що до появи дитини не потрібно ніяк готуватися.

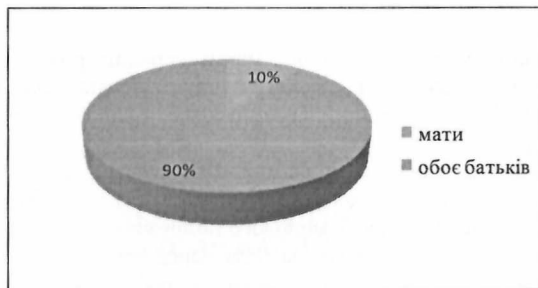

Рис. 3. Хто повинен приділяти більше уваги вихованню дитини

Майже всі члени сімей, які були опитані, вважають, що приділяти увагу дитині повинні однаково, як мати так і батько, і лише 10 % респондентів стверджують, що мати повинна більше турбуватися про дитину ніж батько. Це говорить про те, що значна кількість сімей однаково приділяє батьківську увагу дітям.

Рис. 4. Як змінюються відносини у сім'ї з появою дитини

В основному переважна кількість сімей з появою дитини відчувають почуття відповідальності і згуртованості, деякі подружжя спостерігають за собою роздратованість і суперечки, і є зовсім мала частина сімей, у яких чоловік зазнає дефіциту уваги з боку дружини.

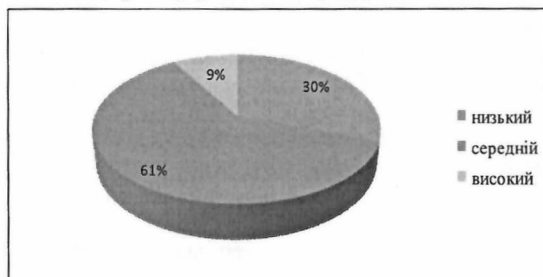

Рис. 5. Рівень готовності молодих сімей до батьківства

Переважна кількість опитуваних, мають середній рівень готовності до батьківства, проте існують сім'ї, які виконують батьківські обов'язки на низькому рівні, та деякі батьки є досконалими і оцінюють своє батьківство на високому рівні.

Таким чином, провівши дослідження, ми з'ясували, що рівень готовності молодих сімей до усвідомленого батьківства є достатнім, в деякій мірі високим, адже велика кількість молодого подружжя прагне створити повну сім'ю і більшість з яких вже готові. Для народження дитини молоді сім'ї готові відмовитися від шкідливих звичок та зробити медичне обстеження. Слово батьківство сприймають, як велике щастя і радість та з появою дитини відчувають почуття відповідальності та згуртованості. Отже, ми вважаємо, що частина молодих сімей готова до створення повної сім'ї, проте існує невеликий відсоток молоді, який не усвідомлено стає батьками і лише з часом набуває відчуття батьківства. Тому у таких випадках молоді батьки зазнають психологічних травм і передають тривожність дитині, так як відомо, що немовля відчуває, чи є воно бажаним чи ні.

Таким чином, у період планування, очікування дитини та її раннього дитинства сім'я потребує професійної соціально-психологічної підтримки, спрямованої на створення сприятливого психологічного клімату в сім'ї для розкриття емоційного, інтелектуального і соціального потенціалу сім'ї загалом з урахуванням індивідуальних і вікових особливостей дитини, профілактики порушень психічного розвитку і девіацій в її поведінці.

Перспективи подальшого дослідження вбачаються в досконалому вивченні проблем готовності молодих сімей до батьківства, що дасть змогу розробити ефективні заходи для побудови основних аспектів усвідомленого батьківства у молоді.

Список використаних джерел

1. Лактіонова Г. М. Методичні матеріали з питань формування усвідомленого батьківства. – К. : Держсоцслужба, Християнський дитячий фонд, 2006. – 96 с.
2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка у схемах і таблицях / О.В. Безпалько/. – К. : Логос, 2003. – 162 с.
3. Филиппова Г. Г. Психологія материнства. – М. : Изд-во Института Психотерапии, 2002. – 240 с.
4. Шейнов В.П. Жінчина + Мужчина: Познать и покорить. – Мн. : Харвест, М. : АСТ, 2000. – 1008 с.

This article presents the main components of the structure ready for parent hood and characterization study level of conscious parenting in young family city Kamyanets-Podolsk.

Keywords: young family, conscious parenting, youth, child, psychological readiness.

Отримано 7.5.2013